

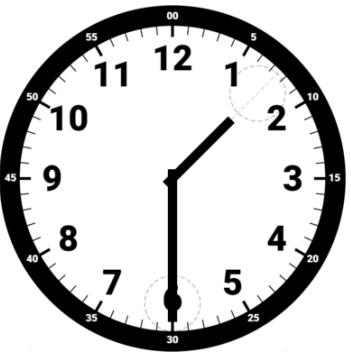
ध्यानेन पठतु ...

[Home](#)

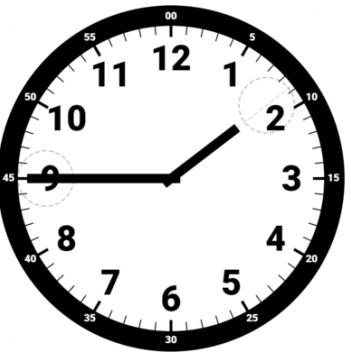
एकवादनम्

सपादैकवादनम्

सार्वैकवादनम्

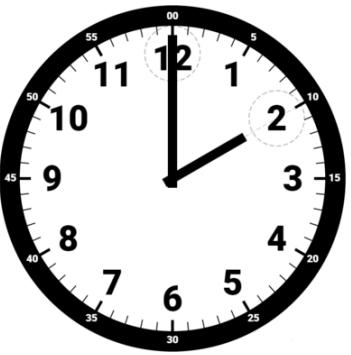
पादोनद्विवादनम्

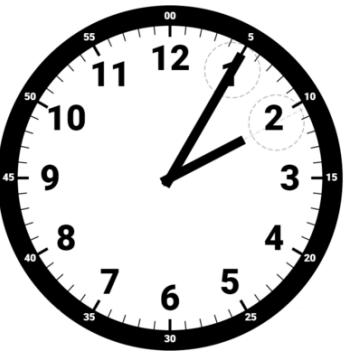
दशोनद्विवादनम्

पञ्चन्यूनद्विवादनम्

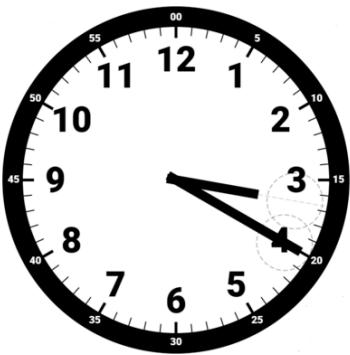
द्विवादनम्

पञ्चाधिकद्विवादनम्

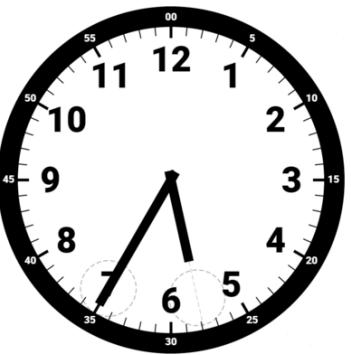
दशाधिकद्विवादनम्

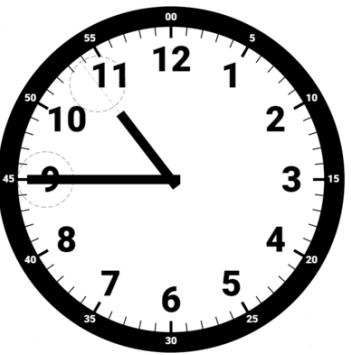
विंशत्याधिकत्रिवादनम्

पञ्चविंशत्याधिकचतुर्वादनम्

पञ्चत्रिंशदधिकपञ्चवादनम्

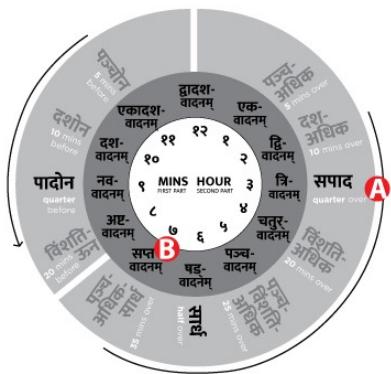
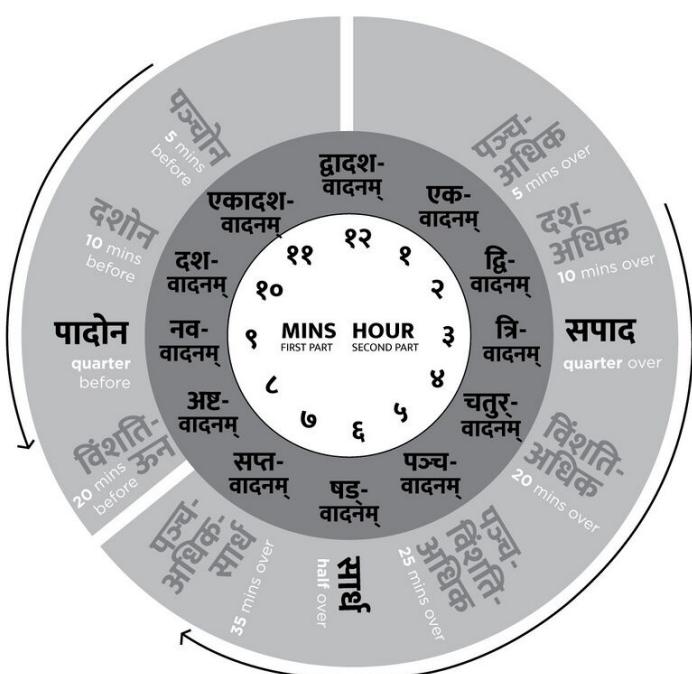

संस्कृत भाषायां समयं कथं वदनीयम् ? अस्य विषये साहाय्यरुपेण सूचनानि चित्राणि च दर्शितानि सन्ति अधोभागे ।

1. First part is to indicate the minutes (Outer ring)
2. And the second part is the hours (Inner ring)
3. अधिक means over. ie: **विंशति-अधिक** will be 20 minutes over.
4. ऊन means before ie: **दश-ऊन** will be 10 minutes before.

उदाहरणम् -

7:40 will be 40 minutes over 7:00 o'clock. **चत्वारिंशत्-अधिक-सप्तवादनम्** अथवा **विंशति-ऊन-अष्टवादनम्** - (20 minutes before 8 o'clock)

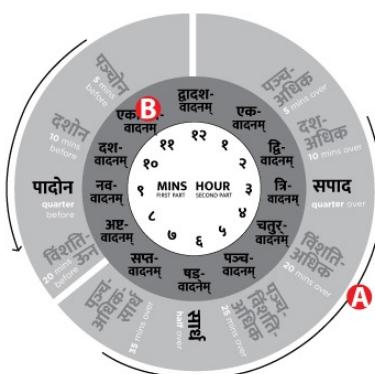
7:15

B A

8:30

B A

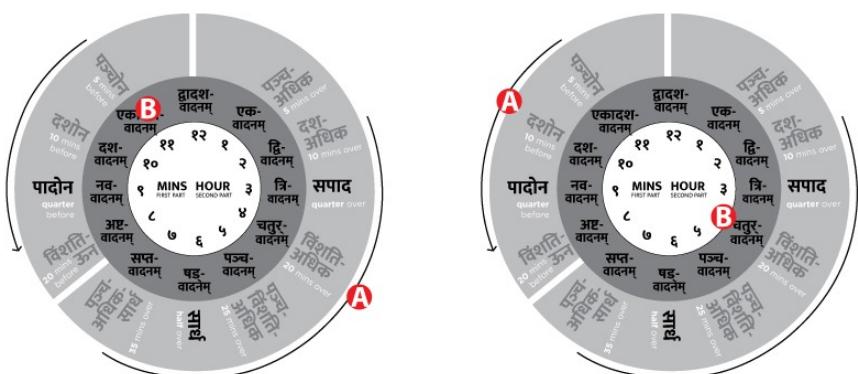
सपाद सप्तवादनम्

11:20

B A

विंशत्याधिक एकादशवादनम्

3:50

B A

दशेन चतुर्वादनम्

समयम् उच्चैः पठतु

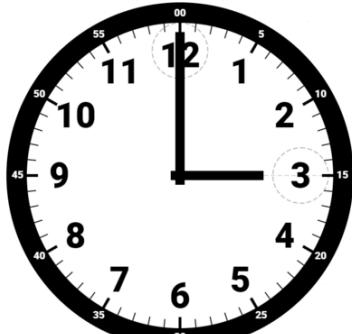
समयः अङ्कैः	समयः अक्षरैः
७:१५ [7:15]	सपादसप्तवादनम्
८:३० [8:30]	सार्ध-अष्टवादनम्
९:४५ [9:45]	पादोन-दशवादनम्
१०:१० [10:10]	दशाधिक-दशवादनम्
११:४५ [11:45]	पादोनद्वादशवादनम्
३:५० [3:50]	दशोन-चतुर्वादनम्
४:०५ [4:05]	पञ्चाधिक – चतुर्वादनम्

अवधेयम् ---

१:०० = एकवादनम्	२:०० = द्विवादनम्
३:०० = त्रिवादनम्	४:०० = चतुर्वादनम्
५:०० = पञ्चवादनम्	६:०० = षड्वादनम्
७:०० = सप्तवादनम्	८:०० = अष्टवादनम्
९:०० = नववादनम्	१०:०० = दशवादनम्
११:०० = एकादशवादनम्	१२:०० = द्वादशवादनम्

समयः अभ्यासः

चित्रं दृष्ट्वा अक्षरैः समयं लिखतु

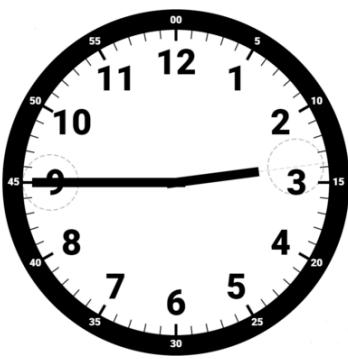
1. -----

2. -----

3. -----

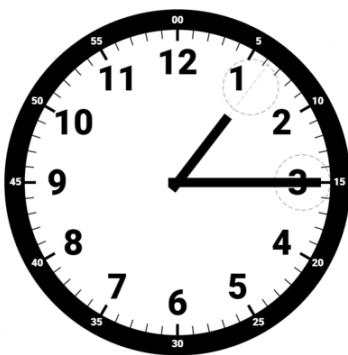
4. -----

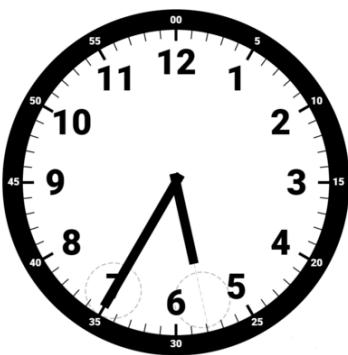
5. -----

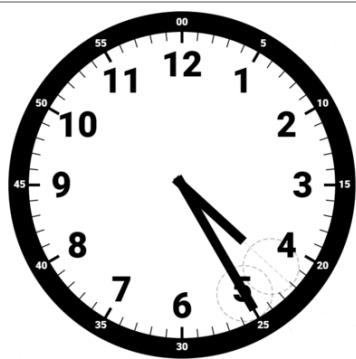
6. -----

7. -----

8. -----

9. -----

10. -----

11. -----

12. -----

1. ----- |

2. ----- |

3. ----- |

4. ----- |

5. ----- |

6. ----- |

7. ----- |

8. ----- |

9. ----- |

10. ----- |

11. ----- |

12. ----- |

उदाहरणम् अनुसृत्य अक्षरैः समयं लिखतु

उदा: - ११:३० = सार्ध-एकादशवादनम् ।

१) ४:०० = ----- |

२) ३:४५ = ----- |

३) ७:१० = ----- |

४) १:५५ = ----- |

५) ९:०५ = ----- |

६) ८:१५ = ----- |

७) १२: ५० = ----- |

८) ११: ३० = ----- |

९) २:१० = ----- |

१०) १: ३५ = ----- |

११) ५:२५ = ----- |

१२) ६:४० = ----- |

राकेशः / रजनी कदा अधोलिखित कार्यं करोति इति पठित्वा समयम् अक्षरैः लिखतु

उत्तिष्ठति।

दन्तधावनं करोति।

स्नानं करोति।

दुर्घं पिबति।

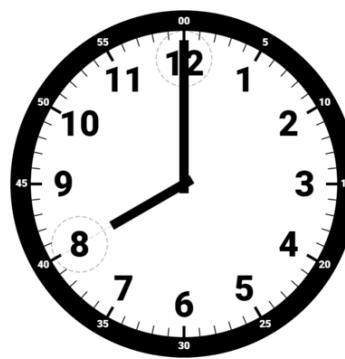
गृहकार्यं करोति।

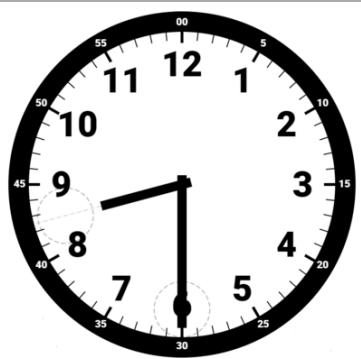
राकेशः

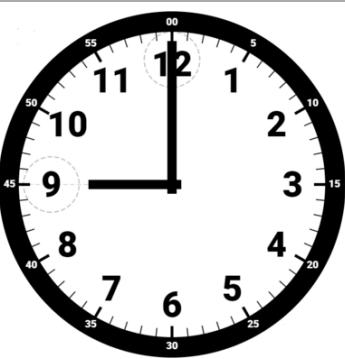
रजनी

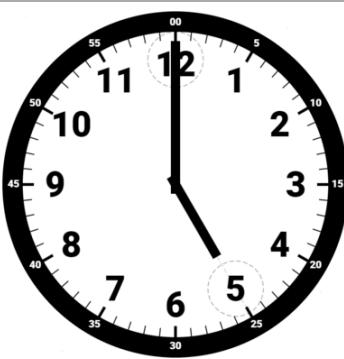
प्रातराशं करोति।

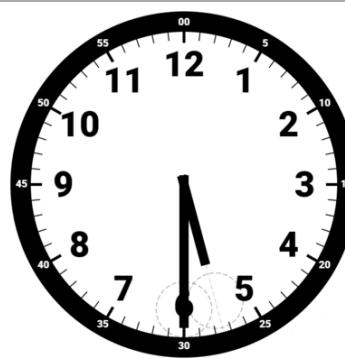
गणवेशं धारयति।

शालां गच्छति।

शालातः गृहम् आगच्छति।

क्रीडाङ्ग्णे क्रीडति।

1. ----- |

2. ----- |

3. ----- |

4. ----- |

5. ----- |

6. ----- |

7. ----- |

8. ----- |

अक्षरैः समयं लिखतु

1. ११:३० = ----- | ५) ४:०० = ----- |

2. ३:४५ = ----- | ६) ७:१० = ----- |

3. १:५५ = ----- | ७) ९:०५ = ----- |

4. ८:४५ = ----- | ८) १२: ५० = ----- |

PAGE 14